

Motion

1977/78:1968

av Erik Wärnberg m. fl.

med anledning av propositionen 1977/78:181 om ny taxeringsorganisation i första instans, m. m.

Taxeringslagen föreskriver att till ledamot och suppleant i taxeringsnämnd kan utses endast svensk medborgare. Motsvarande krav har numera slopats i fråga om kommunal rösträtt och valbarhet till kommunfullmäktige. I motionen 1976/77:235 yrkades att villkoret om svenskt medborgarskap för ledamot eller suppleant i taxeringsnämnd skulle tas bort. I motionen åberopades bl. a. att invandrarna i vissa kommuner utgör en så stor grupp att de av flera skäl bör vara företrädare i taxeringsnämnd. Utskottet instämde i motionärernas uppfattning. Den aktuella frågan borde enligt utskottet lämpligen tas upp i samband med de författningsändringar som erfordras för taxeringsreformens genomförande och som avsågs omfatta bl. a. frågan om proportionella val till taxeringsnämnderna.

I det nu föreliggande förslaget till lagtext kvarstår kravet på att ledamot och suppleant i taxeringsnämnd skall vara svensk medborgare, detta trots att förslagen i propositionen i huvudsak innebär att samma regler skall gälla för taxeringsnämnder som för andra kommunala nämnder. I vissa kommuner kan kravet på svenskt medborgarskap komma i motsättning till det generella kravet att det inom taxeringsnämnd skall finnas företrädare för skilda grupper inom dess verksamhetsområde. Invandrarna utgör i vissa kommuner en så stor grupp att de bör vara företrädare för att taxeringsnämnd på ett rimligt sätt skall svara mot kravet på allsidighet i sammansättningen. Det kan också vara av praktisk betydelse vid taxeringsarbetet att det finns personer med personlig kännedom om invandrarnas förhållanden. Vi anser därför att bestämmelsen i taxeringslagen om svenskt medborgarskap som villkor för ledamot och suppleant i taxeringsnämnd bör tas bort.

Enligt riksdagens principbeslut skall suppleant ha rätt att närvara vid taxeringsnämnds sammanträde utan att förfall för ordinarie ledamot föreligger. Utredningen har därför föreslagit att underrättelse om sammanträde skall sändas till suppleanterna. Enligt propositionen skall suppleanterna endast kallas till det första sammanträdet. Därefter bör enligt propositionen inte föreligga någon skyldighet för ordföranden att särskilt underrätta suppleanterna om övriga sammanträden.

Vi anser det självklart att suppleanterna i taxeringsnämnd – liksom i övriga kommunala nämnder – underrättas om samtliga sammanträden. Det är enligt vår mening väsentligt att suppleanterna bereds goda möjligheter att följa nämndens fortlöpande arbete och att uppdraget får innehåll som gör det meningsfullt. Enlig vår mening bör därför taxeringslagen ändras så att även

suppleanter underrättas om samtliga sammanträden.

Kravet på fackkunskaper hos ledamöterna skall enligt propositionen alltså komma till uttryck i taxeringslagen. I 13 § föreslås en regel om att till ledamöter och suppleanter i taxeringsnämnd skall utses personer som har insikt i de beskattningsfrågor som ankommer på taxeringsnämnd. För att detta krav skall kunna uppfyllas fordras att ledamöter och suppleanter ges en tillfredsställande utbildning. Det är enligt vår mening viktigt att de förtroendevaldas utbildningsbehov tillgodoses vid införandet av den nya taxeringsorganisationen.

Nämndledamöterna har f. n. inte någon given rätt att få ta del av självdeklarationerna. Endast de som utses därtill av nämnden får enligt 5 § taxeringslagen granska deklarationerna. Ursprunget till bestämmelserna om begränsning av ledamöternas rätt att ta del av innehållet i självdeklarationerna torde ha varit en farhåga att enskilda ledamöter tog del av handlingarna endast för att tillfredsställa sin nyfikenhet eller av andra för taxeringsarbetet ovidkommande skäl. RS-utredningen föreslår att bestämmelserna i 50 § ändras så att samtliga valda ledamöter får rätt att granska självdeklarationer. Det stora flertalet remissinstanser lämnar förslaget utan erinran. Förslaget avvisas dock av budgetministern under hänvisning till att en förutsättning för den vidsträckta rätt att få inblick i olika förhållanden som tillkommer taxeringsmyndigheterna är att kretsen av de personer som får del av materialet blir så liten som möjligt. Detta synsätt innebär enligt vår mening ett misstroende mot de förtroendevalda, något som vi inte är beredda att acceptera. Ledamöternas rätt att ta del av deklarationerna bör därför inte begränsas i lagen.

Enligt nuvarande bestämmelser skall underrättelse om taxeringsnämnds beslut om avvikelser från skattskyldigs deklaration eller om skönstaxering tillställas skattskyldig i rekommenderat brev. Underrättelsen skall också vara undertecknad av taxeringsnämndens ordförande.

I propositionen föreslås att underrättelserna om taxeringsnämnds beslut i fortsättningen skall sändas i vanligt brev. En rad remissinstanser har uttalat tveksamhet mot användandet av vanligt brev. Denna grundas framför allt på farhågor för att de skattskyldiga skall skaffa sig förlängd besvärstid genom osant påstående om att någon underrättelse inte har tagits emot. Mot denna bakgrund anser vi att taxeringsnämnds beslut även i fortsättningen bör sändas i rekommenderat brev.

Vi vill slutligen ta upp en fråga som inte behandlas i föreliggande proposition men som har ett klart samband med här aktualiserade frågor, nämligen bankernas uppgiftsskyldighet till taxeringsmyndigheterna.

I motionen 1977/78:411 behandlas frågan om uppgiftsskyldighet för ränteinkomster. Ett väsentligt inslag i vårt skattesystem är uppgiftsskyldigheten från medborgarnas sida. Det är en nödvändig förutsättning att denna skyldighet fullgörs för att skattesystemet skall kunna verka på ett likformigt och rättvist sätt. I ett avseende har emellertid samhället inte lagstiftat om

skyldighet att ge uppgift till taxeringsmyndigheterna. Det gäller den del av inkomsten som utgörs av bankräntor.

Redan nu redovisar enligt motionen en del banker dessa uppgifter till sina kunder. Däremot finns ingen skyldighet för dem att lämna motsvarande uppgifter till taxeringsmyndigheterna. Nuvarande datakapacitet har undanröjt tidigare administrativa hinder för sådana uppgifter om räntor till ledning vid taxeringen. Mot denna bakgrund föreslås en obligatorisk skyldighet för bankerna att årligen per den 31 december lämna uppgift till taxeringsmyndigheterna om ränteinkomster av på bankkonton inestående medel.

Vi anser att reglerna för uppgiftsskyldighet självfallet bör vara lika stränga för inkomster av kapital som för inkomster av arbete. Vi instämmer därför i motionens krav men anser att uppgiftsskyldigheten bör utökas till att omfatta också kapitalbehållningen på bankkonton. Därvid kan uppgiftsskyldigheten begränsas till att avse kapitalbelopp som överstiger exempelvis 25 000 kr.

Det bör ankomma på vederbörande utskott att utarbeta erforderliga författningsförslag.

Med hänvisning till det anförda föreslår vi

1. att riksdagen beslutar att bestämmelsen i taxeringslagen om svenskt medborgarskap som villkor för ledamot och suppleant i taxeringsnämnd tas bort,
2. att riksdagen beslutar att suppleanter skall underrättas om samtliga sammanträden,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om utbildning av ledamöter och suppleanter i taxeringsnämnd,
4. att riksdagen beslutar att samtliga valda ledamöter får rätt att granska självdeklarationer,
5. att riksdagen beslutar att taxeringsnämndens underrättelser enligt 69 § taxeringslagen skall tillställas den skattskyldige i rekommenderat brev,
6. att riksdagen beslutar om obligatorisk skyldighet för bankerna att årligen per den 31 december lämna uppgift till taxeringsmyndigheterna om kapitalbehållning och ränteinkomster av på

bankkonton inestående medel i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 3 maj 1978

ERIK WÄRNBERG (s)

VALTER KRISTENSON (s)

TAGE JOHANSSON (s)

RUNE CARLSTEIN (s)

HAGAR NORMARK (s)

CURT BOSTRÖM (s)

THAGE PETERSON (s)

OLLE WESTBERG (s)

i Hofors

BO FORSLUND (s)

GÖRDIS HÖRNLUND (s)

ERIC MARCUSSON (s)

LENNART PETTERSSON (s)

CATARINA RÖNNUNG (s)

HANS GUSTAFSSON (s)